

JAVASLAT

a „Várpalotai vár XIV. századi világi témájú freskói ”

Veszprém Megyei Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Budai László (név)

..... (aláírás)

Várpalota, 2014. május 9.

(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
THURY-VÁR Nonprofit Kft. – Krúdy Gyula Városi Könyvtár
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Budai László
Levelezési cím: 8100 Várpalota, Szent István út 28.
Telefonszám: 30/697-2623
E-mail cím: igazgato@krudylib.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése
Várpalotai vár XIV. századi világi témájú freskói

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
 agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
 ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
 természeti környezet turizmus

2. A nemzeti érték fellelhetőségének helye
Várpalotai Thury-vár

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési tájegységi megyei külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Várpalotán, az 1960-as években egy a XIV. század második felére datálható – tehát a ma is látható várnál jóval korábbi – palota együttes alapfalaira bukkantak. Az épület a benne talált freskókkal díszített ülőfülkés ablak, a lovagterem, az őrtornyok, és a faragott kövek alapján gótikus világi építészetünk egyik legjelentősebb épületegyüttese lehetett.

Ennek a vár délkeleti szárnyán feltárt palotának a bejáratától délre látható a vár legszebb és legértékesebb részlete, a Zsigmond király-korabeli, világi témájú figurális festéssel borított kávájú ülőfülkés ablak. A festés az egyik oldalon férfit, a másikon nőt ábrázol. A palota többi, helyén feltárt freskókkal együtt egyike a kor ritka világi falképeinknek. Gergelyffy András szerint „Valószínűleg nem járunk messze az igazságtól, ha az építető család tagjait keressük bennük”.¹

A falképek azonban nemcsak az ablakkávákat borították, hanem a terem belső falfelületeit is. Így az eddigiekhez hasonlóan szinte teljes épségben látható az imént leírt festett ülőfülkés ablak szomszédságában, attól délre egy férfialak, amely, hasonlóan a többihez, életnagyságnál kisebb. Ez

¹ Gergelyffy András: A várpalotai vár építési korszakai I. In: A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 6 (1967), p. 267. (http://epa.oszk.hu/01600/01610/00006/pdf/vmm_06_1967_16_gergelyffy.pdf)

esetben azonban az ugyancsak egész alak nem álló figura, hanem, az ablaknak háttal, erőteljes mozgásban ábrázolta a mester.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A bemutatott freskók nemcsak Várpalotán, hanem Veszprém megyében, sőt az egész országban egyedülálló értékek, hiszen a XIV. századból megmaradt freskóegyüttes témája világi és nem egyházi jellegű.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

- Gergelyffy András: A várpalotai vár építési korszakai I. In: A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei 6 (1967), p. 267.
(http://epa.oszk.hu/01600/01610/00006/pdf/vmm_06_1967_16_gergelyffy.pdf)
- Gergelyffy András: Palota és Castrum Palota. In: Magyar Műemlékvédelem 1967–1968. Budapest, 1970, 125–146. (Országos Műemléki Felügyelőség Kiadványai 5.)
[http://muzeum.arcanum.hu/kiadvanyok/index/a111127.htm?v=pdf&q=WRD%3D\(V%C3%A1rpalotai%20v%C3%A1r\)&s=SORT&m=32&a=rec#pg=128&zoom=h&l=s](http://muzeum.arcanum.hu/kiadvanyok/index/a111127.htm?v=pdf&q=WRD%3D(V%C3%A1rpalotai%20v%C3%A1r)&s=SORT&m=32&a=rec#pg=128&zoom=h&l=s)
- Könczöl Imre: Várpalota rövid története. Várpalota, Krúdy Gyula Városi Könyvtár, 1988.
<http://www.mek.oszk.hu/02100/02168/html/konczol3.htm>
- László Csaba: Újabb kutatások a várpalotai várban.
<http://jupiter.elte.hu/varpalota/265laszlovarpalota.htm>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

<http://krudylib.hu/wiki/vilagi-temaju-freskok-az-ujlaki-palotaban>

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

Férfi és nő

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat